

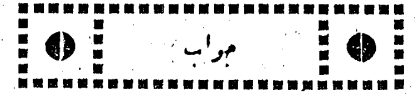
درگاه

اوبش کونده برنشر اولنور

برنجی لینه : برنجی جلد

نومرو : ۸

۵ آغستوس ۳۳۷

« درگاه » انتشار دهنده‌ی احتیاجات ابتدایی افکار فلسفه و علمیه به قارشی واقع اولان اعتراضات عمومیته مراح و یا غیر همین و کتابیه بر طاقم تعریض اولوشدی. فقط حد اولسون که بوقیل مسئله لک اقتضا ابتدیی شمه حدیث دائره سنده همین استیضاح و اعتراضات لده بولیان ایکی کنج ظهور ابتدی : راغب خلوصی و علی نظامی بکر .

بوراده شیمدیلک یالکیز راغب خلوصی بکه جواب و بره بجمک برنیده یاقیندن طایفیم و دارالفنون مأذونیت امتحانلرنده کی موقتینه شاهد اولدیم یو چالیشان و وظیفه شناس کنج « درگاه » ک اوجبی نوز و سنده انتشار ایدن « حقیق حریث » نام مقاله نده ضیا بک انتساب ابتدیی دور قام اجتماعی حقنده غایت اجمالی بر سرورنده و مثال اولارق بایدیم مطالعه نک توضیح اولماسنی طلب ایدیور .

کچن قیش سه مستترده « روحیاتک علوم آراسنده کی موقی » خفنده و بر دیکم درس لده اطرافیه موضوع تحت و مناقشه ایدیلن بومشاه لک فورمه حائنده طبع ایدله شنه هنوز انعام ایدله مش فورمه لر مانع اولماسه بدی راغب خلوصی بک بلکه بوسواللری آرتق صور مایه جلدردی . فقط هره حال ایسه ، یالکیز سور بلان مسئله لر حقنده بر قاج ستون یازی ایله اطرافلی بر قناعت حاصل ایده بیلک قابل دکتسه ده مجموعه نک تمحلی نسبتنده توضیح مسئله اتمک هره حالده ممکندر . استقلاللری یکی قازانیش بوتون کنج علملر

خوف تجدد و یا عفافله موجودیت ساقه سیله قومشوسی بولان علملرک شه تل تجاوز لرینه اوغر ادینی ایچون یکی علملرک بانی و منتسبلری . دائماً طاشقین بر اید و منکر بر مدافعه ده بولور لر . قرون اولی دن بو گونه قدر مضبوط اولان علم تاریخی کوزدن کچر بله جک اولورسه فلسفه دن آیریلان هره علم دشنامه اوغر ادینی لستنده منکر و استیلا کار مقابله لده بولنیش و عینی زمانده عصیته تخرج مدافعه لر باشدر . سوق طیبی حائنده اولان بومشاه لک آثاری سلطانی طایفه لده بیله هره وقت مشاهده اولنه بیلیر ؛ مثلاً بونلر حکمت و کیمیا به باشلار باشلاماز کلامیانی استخفاف اتمکدن منع نفس ایده منلر . نه کم روحیات ، غریزایندن آیریلدنی زمان نه قدر طاشقینلری کوستره شسه ، اجتماعیات دخی روحیاتدن آیرلقدن صکره عینی عکس العملی کوستره کدن قور تولاماشدر . هره برده کورولان بو حالک بزده باشقه درلو اولاسی بالمطبع بکنه مزیدی ؛ بونک ایچون ضیا بک دخی مملکتیزه یکی ادخال ایدجکی اجتماعیه مصون و آسوده بریر باقی ایچون رقابت و انکارینه اوغر ارم اندیشه سیله علوم معنویه ، بالمخاصه روحیاتیه قارشی ذهنی وحقی فعلی بر عدم مساعفه کوسترنکدن منع نفس ایده مه مشدی . بو عصیت ایلاک زمانلر ایچون نه قدر لازم و مقبول ایسه اوزون مدت دوا می اوقدر مضطر در ؛ چونکه بو طرزده

بر عصیتک تلقینی آتنده قالمی علوم معنویه نامنه اجتماعیاتدن باشقه بر علمک سوز سوبله مکه صلاحتی قالمادنی قناعتی حاصل ایدر که دارالفنون کادیمک زمان طلبه دن آلدیم ایلاک تأثیر بوحالت روحیه اولوشدی . بونلری ذکر اتمکدن مقصدم بعدما بر باشقه وسیله ایله عینی غلیانه دوشه لک بیله هیچ اولازسه بو ستون شعور سز قالمه قلعیزی خاطر لاقدر .

قطعی اولارق حکم اتمیور سه مده شاید راغب خلوصی بک بک ضیا بک بوراده اولامسندن بالاستفاده مسئله کنه تعریض جسارتی کوسترلایکینی اما اتمک ایسته بورلر سه بوندن بش سنه اول ضیا بک بو خصوصده کی غلو حرکتی ایلاک دفعه اوله رق « علم » مجموعه سنک یدنجی صایسند « تربیه و روح بشر » نام مقاله مده کوسترمش اولدینمی بونی متعاقب بر پاکشاهله تعلیمگاهه سوق اوله نرق متار که قدر ترخیص ایدلایکیمی و بناء علیه ضیا بک بوتون علوم معنویه اجتماعیاتک تحت انحصارینه آتی ایسته بن قناعتلرنک نه درجه سالم اولدینمی یازوب نشر ایده مدیکیمی خاطر لاقی ایسته رم . متار که بی متعاقب دخی ضیا بک هم دارالفنوندن همده استانبولدن محروم ایدلایک ایچون بو بابده کی فکر لری صیره سی کادیکه یالکیز درس لده سوبله مکی اختیار و احتیاج حاصل اولادخه مسئله به تماس اتمه کی تسبیب اتمشدم . فقط استیضاح کز قازیشنده آرتق بوبابده کی مطالعه می سوبله بیلیم : « حقیق حریث » مقاله مده دور قام اجتماعیاتک یالکیز بر ناله سته اشارت ایدیکیم بر قاج سطر اقی مطالعه آکلاشدنی ایچون بونک استناد ابتدیی ملاحظه لری عرض اتمک لازمدر . معلومدر که دور قام ، کنده یسه کانه به قدر در درلو تثبیت ایدله مین اجتماعیاتی مثبت و مستقل بر علم یاه بیلیمک ایچون اولاد موضوعی تعیین و اصوللری تصریح اتمک مجبور یئنده ایدی . اوکا کانه به قدر انکتر دهده « آنتروپولوژی » آلامیاده « روحیات اقوام » عنوانلری آتنده روحیات ، تاریخ و آنتروپولوژیدن آیری بر موضوعه صاحب اولامایان اجتماعیات مفهوی در درلو تعیین ایده بوردی . دور قام بو مفهوی اولکلیارینه نسبتله جوق داهای شانی و قابل تفزیک بر حاله کتیردیک ایچون بو خصوصده اجتماعیاتک بایسی اولقی شرفی احرار ابتدی . شو قدر وار که بر علمک شانی موضوع و علمی اصوللری ادراک اتمک باشقه ، تعیین و تثبیتده موفق اولقی و اوکا کوره استعجال حکملر و برمه دن چالیشه بیلیمک یئنه باشقه در . حالوکه دور قام ، اجتماعیاتک موضوعی اولان حادثه اجتماعی و وجدان اجتماعی هر کس ایچون عینی طرزده قابل مشاهده و ادراک بر سرورنده تعیین ایده جکنه نه شانی ، نه تعالی یعنی فوق الطبیعه بر ماهیتده کوسترمش و بوکار رغماً یاری آنفنی ، یاری آفاق قالان بر مفهوی مثبت متعارفه کی قبول ایده رک استنتاجی بر طاقم حکملرله سیستمی قورمده . بآس کورمه مشدر . دور قامه نظر ا حادثة اجتماعی ، فردلرک خار جنده مستقل موجود و فردا و وزیره جبری

بر تصدیق اجرا ایدن بر محسول طیبی جمعیتدر . فرلرده لذاته نه اخلاق ، نه بدیعیات ، نه سیاست ، نه دین نه ده علم قابلیتی واردر . بوتون بوقابلیتری و برن جمعیتدر . جمیت اولاسه فرد حدت ، قورقو کی آک بسیط هیجانلردن عبارت بر مخلوق بسطدر . ایسته فردلرک خار جنده مستقل موجود و فردلر اوززنده بر قوه اجباریه یی حائز اولان بوحادثه اجتماعی « وجدان اجتماعی » در . وجدان اجتماعی دخی اخلاق ، دینی الخ ... مؤسسه لر ایله فردلرک وجدانلر نه شایع بر حالده بولنان عرف و هادنلردر . وجدان اجتماعی نام اوله رق نه مؤسسه لده ، نه ده فردی وجدانلر ده در . اولاسه اولسه کونشک حزمه لر نی تکشیف ایدن عدسه لر کی داهلرک وجداننده متجلی دره عناصرندن بو ستون باشقه برشی اولان بر ترکیب کیموی کی وجدان اجتماعی دخی فردی وجدانلردن آیری و بام باشقه برشی در . فی الواقع بوراده کی تشبیه بر عینیت حائنده قالیور سه ده وجدان اجتماعی به بخش ایدیلن مفکوره یی اولقی خاصه سی مثبت بر علم ادعاسنک موضوعه قابل تألیف اولایه جی بر مفهومدر . چونکه وجدان اجتماعیده مفکوره غایتی بر حال طیبی اوله رق قبول ایدکن صکره بونی حکمت کی مثبت بر علم حائنده تأسیس اتمک غایه سنی تمعیب اتمک آتجق علم ایله فلسفه عشقی بر لکده طاشیان بر روح ایچون ممکن اولایلیر . بو طرزده بر وجدان اجتماعی هر کس ایچون عینی صورتله قابل ادراک اولادقن ماعدا مثبت اولدنی اسلاداعا اولنه مایه جی بر تاقی مخصوص ، دهاد و غمروسی خالص بر فلسفه اجتماعیدر . بوتون متخصص عالمر آراسنده مختلفیه اولان بونتیجه لرله هله بر سرورنده و اصل اولقی ایچون بوتون تاریخ بشریت ایله جمیات حاضره نک مؤثوق و نام اوله رق معاون اولماسی لازمدر . حالوکه قبل تجربه قبول ایدیلن بو حکملر هندسی متعارفه لر کی بسیط اولابوب هر برسی الیوم آک بو یوک عالمر آره سنده متنازع فیه بر طاقم فرضیه و یا نظریه لردر . بو طرزده موضوعه لر مثبت بر نتیجه علیه کی قبول ایدلکدن صکره بونلردن تعلیلی بر محاکمه ایله بک منطقی بر فلسفه اجتماعی سیستمی وضع اولنه بیلیر که ضیا بک بزه نقل ابتدیی دور قام ایسته بو دور قامدر . ویم بر علم کی بایدار اولامایه جینی سوبله دیکم اجتماعیات بو اجتماعیاتدر . محتاج اثبات و متنازع فیه بر طاقم مسئله لری برر متعارفه و یا قضیه محکم کی بروجه پشین قبول اتمش اولان بومذهب اجتماعی اساسلر نه موافق کلاهک واقعه لری تاریخدن انتخاب اتمک بک اعلا منطقی و محکم بر فلسفه اجتماعی سیستمی بابایلیر . فقط بو ایلاک قضیه لر تنقید ایله تمعیق ایدیلجه سیستم باشند آشانی صارمه لینی کی عکسه اولارق عینی ماهیتده موضوعه لر قبول ایدیلجه دخی یئنه تاریخی واقعه لرله مؤید طبان طبان ضد فقط عینی زمانده منطقی دیگر بر سیستم وضع اولنه بیلیر که بونک تأمیننه سیستمی بر فلسفه قفاسنه صاحب اولقی کفایت ایدر .

تنبیه

قرنی بر سر

قصه

نورالسا آی وکوزله‌دی، بونک ایچیندرکه دایما کوزله‌لنک ایلدی سیه‌ودی، کاه کوله‌رک، کاه آغلا‌یرق فقط اصلا بورولما‌یرق ایلنک کوزله‌لنک پشیدن قوشدی.

قلی، هر دقیقه کوزلرنده ایدی، باقدینی زمان اویشا‌یر طن اولونوردی؛ خارسی حیاله‌نسی دایمی بر نواز شدی.

بونک برار، طن ایتمه‌سکرکه، نورالسا ماسودان موزه براق بررودر، خار... او منی خطوطانه مهمکدی وسویشمه‌نک بک چوق سرلری بیلیدی؛ فقط اک شیطانی کنای ایشلرکن بیه ایر ماک صفوی صافلاردی و بونک ایچیندرکه، بعضاً دوداقلری قزبل بر قانله‌لی کورونور فقط سیاه هاله‌لی کوزلرنده دایما چو جوشه بر حیرتک شله‌بی قابردی.

نورالسا چوق سیه‌ودی، لاکن چوق سوله‌دی، آرککلر خاش، وفانز، یالایمی وپیمی قادینلری سهرلر نورالسا ایسه خیانت‌نادر، یالان نادر، جمعیت نادر، هیچ بیلیدی. حیاتک بر چوق غلیظ و خجیع تحلیاتی اورنه‌سند - صانکه باشقه بریلرک مخلوق کبی - کنجکلنک صوکنه قدرتمیم و متحیر قالدی.

*

نورالسا، شیمی قرنی بولش، برامش، براقلمش، اوتوتیلش بر قادیندر، وادی آرتق قیصحه نورالسا دکدر، فقط دوداقلری حالا علی وکوزلری حالا نواز شلدی، عمرنیک ایلک دورلرنده کی حالا ایلنک وکوزله‌لنک انسانور بکی، نیشه‌لرک سه‌وکیلرینی حایه ایدیور و آراده بر، تنها اویسک اشیکنه جینوب اوزاق افلردن کیندی اولوملره قدر سوه‌جک سودالی بکله‌ور.

بو قصه‌دن حصه

اک یوسک اخلاق دستوری بود: هر شی‌ه رغماً خیاله اشاعی و هر شی‌ه رغماً حقیقی انکار ایتک.

بغرب قبری

بولان قسملرنیک خارسی اصولارله تعیین وحسابنه امکان اولما‌یر آتیق «جس» واسطه‌سیله کشف و تخمین ایدیه‌سیله بکنی قبول ایتک هکس ثابت اولنجه به قادار یاشایه‌جق و مفید اولاجق بر مذهبدر. علم، عمومیتله بر اصول، بر تصنیف و بودا‌ئوده بر استقرا و تعمیم مسئله‌سی اولوب برمه‌حال بک بر معیث قبول ایتک دیمک دکدر.

دارالفنون روحیات معلی

مصطفی شکیب

انتخاب، ازدواج، تکثیر و تدنی نفس و اخ کی واقعه‌لرک سبیلرینی تعیین ایدیه‌رک خصوصی برطاقم قانونره قادار حقیقی ممکن و واقع ایدیه‌رک بوسبیلرک هر دلرو اعتراض و شبهه‌دن سالم بقینی سبیلر اولدقلرنه حکم ایتک قولای برشی دکدر. الحاصل ایوم، معین بر جمعیت داخلنده کی اجتماعی نتیجه‌لرک سبیلرینی اکثریتله بیه‌مین و بیلدکارینی دخی قطعیتله ادعا ایدیه‌جک اولان تصویری بر علم اجتماع ایله عامی اولفدن زیاده فرضی و فلسفی بر اجتماعیات وارد. فی الواقع ایسکی بکی هر هانکی بر مسئله‌ک فکری ویا فلسفه‌نیک طرفدار، متسبب‌اری دایما بولنه‌بیلر سیه‌ده هر شیدک، حق و برلک و بیلنمک لازمدر. شاید بو طرفدارانق دایمی و عمومی بر مکنجه انتساب ایدلش اولقی قناعتله نوام اولورسه بو حرکت، دایما متحول اولان فکر و فلسفه جریانلری ایچنده علی‌العمده بر صداقتدن فضله برشی افاده ایدیه‌ن طن ایدرم.

«معینیت» مسئله‌سنه کلنجه: بیلر سکرکه بوراده (وحدت‌جیلر) لرله (شاید جیلر) و (کثریت‌جیلر) ک اجتماع و قناعتلری آیری آیریدر. وحدت‌جیلره کوره بوتون عالم، یعنی جمادات و ذوی‌الحیات متجانس و عینی شیلردر. آرالرنده معضلیت فرقتدن باشقه برشی یوقدر. بناءً علیه دنیاده هر شی‌ه بک بر معینیتله تا بعدر و بوتون جهانک عمومی نك بر قانونی اولایلیر. شایسته‌جیلر ایسه قبول ایتدکاری فرقی ایکی شایست آراندیه عینیت کورم‌دکارندن برشایسته‌کی معینیتک دیکر شایسته‌کی معینیت تطبیق ایدیه‌نیه بکنی و بناءً علیه عالمه عمومی نك بر قانون دکل انکی قانون موجود اولدیفنی ادعا ایتکده‌دلر. کثریت‌جیلر ایسه ده‌ا ایلری کیده‌رک قبول ایتدکاری شایستلرک عددی نسبتنده آیری آیری معینیت و قانونلر بولدیفنی ادعا‌سند و دلر. بو مذهب‌لرک کافیه‌سی ادعایرینی قسماً تأیید ایدیه‌جک واقعه‌لرله مجهز اولدقلری حالده هیچ بریسی دیکر لرینک بطلائی اثبات ایدیه‌جک أدله‌ متنبیه صاحب دکلردر.

بناءً علیه یالکیز بر ویا بر قناعت معینیت قبول ایتکده ایوم عالملر مختاردرلر، ماده معینیتدن آیری بر معینیت اولدیفنی قبول ایتک معینیتی انکار ایتک دیمک اولادینی کبی حیاتک ماضی، یعنی یاشاعش و بیتش قسمنک خارجی اصولارله قابل تعیین و استبصار اولدیفنی، استقبال، یعنی اولاجق و اولقی اوزره بولان قسمنک اراده‌نک کندی شرائطی کندی تعیین ایتک خصوصیتده کی معینیتنه تابع اولدیفنی و بوقسم حیاتک خارجی اصولارله قابل استبصار و حساب اولما‌یر آتیق «جس» واسطه‌سیله کشف و تخمین اولنجه بکنی قبول ایتک بوتون علملری انکار ویا هیچه تنزیل ایتکی نادن افاده اتیش؟ واقعه‌لره استناد ایدن بو اجتهادلردن هر هانکی برینه امتثال ایتک مشروع و ممکن اولدقدن صوکر ا ماده‌نک حریتدن محرومیتی و عطاات قانونه تابعیتی حسیله خارجی اصولارله ایسته‌نیلدیکی کبی قابل کشف و حساب اولایله بکنی حیاتی حادثه‌لرک ایسه انتخاب و حریته تابعیتلری حسیله اولاجق و اولقی اوزره

مسئله‌نک ماهیتی بوشکلده اولنجه بویه برسیسته‌مک ایمانله نظراً ده‌ا متکامل اولاسنه رغماً فلسفه اجتماعیه تاریخنده ایرکیج تاریخچی بر بجهیه اولارق قاناسی مستبعد دکل بر امر واقعدر. بوقبیل سیسته‌م‌لرک تاریخندن آلتان درس‌لره نظراً دورقایدن قالاجق شی سیسته‌می اولما‌یر اجتماعاتی متکامل ایتدبرمک خصوصیتده آیدینی بویوک و مهم خطوه‌لردر. دورقایدک مثبت بکی بر علم تأسیس ایتک ایسته‌م‌سنه رغماً بلا اختیار بر فلسفه اجتماعیه سیسته‌منه دوکوله‌سنگ سینی کرک شخصییتی و کرک یاشادینی محیط وزمانله بک قولای قابل ایضا‌حدر (۱۸۷۰). مغلوبیتک قهار آجیسنی ده‌ا اون انکی یاشیده آلدقدن و بوتون تحصیلانی بومغلوبیت اضطراری ایچنده کچیره‌رک دارالعلمین عالیهدن فلسفه مآذونی اولدقدن و بالا‌خره سلطانیلره فلسفه معلم‌لکاری ایتدکدن صوکر ا اجتماعیات کی اک معضل و قایاق بر موضوعه ایلک فرصتده تعمیر ایدلی ایجاب ایدن بر انکسار ملینک احتیاج بر میله‌عاس ایدیه هیچ خبری اولادن فلسفی تعمیرلرک جاذبه‌لرنه قایلده‌سینی بر معجزه اولوردی. بوندن باشقه قانتک «وظیفه» فکریله دهشتلی بر اتحاد و قوت نمونه‌سی عرض ایدن یسارک آلتانیسنگ فرانسه‌یه وهرسایده امضالاندینی مغلوبیتک بوندن صوکر ا نیشه‌جک ایلک فرانسز متفکرلری اوزرنده حاصل ایدیه‌جکی آلمان تأثیری دوشونیه‌جک اولورسه دورقایدک قانت فلسفه‌سندکی وظیفه امر قطعیتی نفس‌الامر عالندن تظاهر عالیه ایتدیررک فرانسز لاشدر بر می‌سی وهرشیدن چوق وضوحی سون فرانسز ذکاسنه اجتماعیات واسطه‌سیله ده‌ا محسوس بر «فلسفه اخلاقیه» یا عه‌سی بک طبیی بر احتیاج ملی ایدی. ایسته دورقاید بویوک و قوتلی جریان ساقه‌سیله علمنی فلسفه ایله بوغورمش وضیا بک دخی اوله (کوستاولوبون) و بالخاصه (فوبیه) نك تأثیرلری آلتنده بر مدت قالدقدن صوکر ا فرانسز لرک اضطرارنه مشابه بر اضطرار ملی ایله دورقاید صاریلشدر.

خلاصه قانتک نفس‌الامر عالنده کی وظیفه امر قطعیتک ده‌ا متکامل بر مفهوم فلسفه‌سی اولان دورقاید «وجدان اجتماعی» سی هر اجتماعاتی طرفندن عینی صورتله قابل ادراک و مشاهده اولاجق بر شایست اکتساب ایدیه‌م‌شددر. حال بوکه مثبت علملرک وصف عیزی موضوعنک تماماً غیر شخصی و ویردیکی معلوماتک هر کس، طرفندن عینی صورتله قابل ادراک و مشاهده اولاسیدرکه دورقایدک معین و آفاق اولارق کوستردیکی وجدان اجتماعی ایوم بو اوصافدن محروم بر فرضیه ماهیتنده‌در. بکا قالمسه اک مهم استنادکاهی تاریخ اولان اجتماعیاتک تلافیسی قابل اولمایان بوشکلله مالی اولان تاریخ بشردن مثبت معلوماتله بسلنه‌بیه بکنه و صوکر اده صحیح و یقینی بر استقرا ایله جمعیتلرک مثبت و عمومی قانونلرنه واصل اولایله بکنه اشاعی چوق قوتلی بر نیکی‌نیلکه متوققدر. فی الواقع احصائیاتک «تحول مشترک» اصولیه معین بر جمعیت داخلنده